

der da siden kommer den bornholmste Væbning tilgode, og saa er altsaa den egentlige Interesse, som han har af at lade de bornholmste Værnepligtige exercere og gennemgaae en Recrutskole herovre, den, at man derved styrker selv den bornholmste Væbning og gjør den bedre skikket til dens særlige Formaal; men da tænker man i Virkeligheden heller ikke paa at benytte Bornholms Kræfter til Forsvar for det øvrige Land. Er det derimod Meningen, at man skal benytte Kræfterne fra Den til Forsvar ogsaa for det hele Land, saa skal man stille Den som de andre Dele af Landet og lade Forpligtelsen til at kunne indkaldes til virkelig Krigstjeneste, naar det behøves, hvile paa dens Indbyggere, ligesom paa Andre. Det kunde jo tænkes, at vi fik en Krig, hvor der ikke var den allermindste Chance for, at Bornholm skulde blive angreben, medens man kunde behøve Dens Mandstab paa andre Steder i Landet. Tænke vi os en Krig, hvor vi have Allierede, og hvor vore Venner ere Herrer i Østersøen, saa vil jo Bornholm derigennem være aldeles sikker, medens det bornholmste Mandstabs stærke Arme da, som sagt, kunde ønskes benyttede paa andre Steder af Riget. Dette synes mig, at Enhver bør gjøre sig klart. Men Sagen stiller sig derhos saaledes for mig, at jeg ikke troer, at der gennem et særligt Forsvar for Bornholm — forøvrigt med al Anerkjendelse af den Dygtighed og Iver, som Væbningen vil udfolde, — vil lade sig udvikle en saadan Styrke og Fasthed, at man kan vente at faae noget bethdeligt Resultat deraf. Skal Væbningen i saa Henseende kunne udrette Noget, saa maa man, troer jeg, kræve Mere end den Uddannelse, der her er foreslaaet. Det gaaer ikke an at indrette et særligt Værn for Den paa den Maade, at man paalægger dens Behøvere større Byrder, end de ere istand til at bære, uden at man fra Regeringens Side giver Den Noget af, hvad der hører til et saadant Værn, og da navnlig Materiel. Man maa altsaa give Bornholmerne gode Vaaben, udruste det bornholmste Infanteri fuldt saa godt med Geværer og deslige Ting som den øvrige Armee, og udruste Bornholms Artilleri lige saa godt baade med Hensyn til faste Batterier og Feltstyks. Men

saa maa man jo tillige sige: Vi ville ikke give et saa bethdeligt og dygtigt Materiel, uden at det Personelle faaer en tilsvarende Uddannelse og Uvelse, thi ellers udsætte vi jo let dette gode Materiel for at blive et Bytte for Fjenden. Jeg helder til den Mening, at man maa opgave at uddanne Bornholmerne specielt med Hensyn til Forsvaret af deres egen Ø. Jeg troer, at man maa holde saa stor en Styrke paa Den — enten Forstærkningen alene eller tillige en Deel af Linien —, at der baade er et til enhver Tid tilstrækkeligt Politi, og at der i Krigstilfælde er, hvad jeg vil kalde et Krigspoliti, der kan forebygge Molest fra en ubethdelig fremmed Magts Side, og som kan hindre et enkelt fremmed Krigsstib i at brandstatte Den eller spille Herre paa den, men dertil behøves ikke nogen stor Styrke. Men forresten troer jeg, at man fra denne Ø ligesom fra de andre Landsdele skal tage det Bidrag, som den kan give til hele Landets Forsvar. Naar man skal holde paa den bornholmste Væbning, saa maatte man egentlig sige: „Den frigriske Land vedligeholdes ikke saa let hos Fjell, og der vil ikke være nogen Bytt hos dem til at være Krigsmænd, naar de ikke dermed kunne forbinde Tanken om paa eengang at værne det hele Land og det særlige Hjem, og denne Tanke ville Bornholmerne jo være nødt til at opgive, naar der ikke er en særlig stærk bornholmst Væbning paa Den; derfor maa man holde dens særlige Væbning vedlige.“ Men denne Tanke, at forsvare det særlige Hjem, maa man jo for Tiden opgave overalt, naar man vil tænke paa at have en Hær, der virkelig skal kunne bruges til Forsvar for det hele Land. Lad os huffe, hvad vi have fordret og maae fordrø i saa Henseende af Bylland. Danmark kan aldrig tænke paa at føre Krig, naar man ikke vil gaae ud fra, at der er Landsdele, som under en Krig maae være udsatte for til en Tid at komme i Fjendens Hænder, medens det dygtige Mandstab deraf paa andre Punkter kæmper for hele Landet. Jeg kan derfor ikke komme til andet Resultat, end at man maa komme til at opgave at skabe den særlige bornholmste Væbning en Fremtid, undtagen forsaavidt den naturligtviis kan dannes og udgjøres af Dens Forstærkningsafdeling og altsaa stemme